

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
København, den 21. oktober 2004
Sagsnr.: 1963

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har ved skrivelse af 8. oktober 2004 (FLF alm. del) anmodet om min besvarelse af følgende spørgsmål nr. 2.

Spørgsmål nr. 2:

”Hvordan vil afslag på ansøgninger om MVJ-tilsagn påvirke udvaskningen af nitrat og pesticider i miljøet?”

Svar:

Kvælstof- og pesticidforbruget er underlagt de generelle reguleringer i miljø- og landbrugslovgivningen, uanset om det pågældende areal er omfattet af et MVJ-tilsagn eller ikke. MVJ-tilsagnet kan bl.a. forpligte landmanden til en yderligere begrænsning af kvælstof- og pesticidforbruget i forhold til denne generelle regulering.

MVJ-foreanstaltningerne har dog et flerspektret formål, der tjener natur- og miljøinteresser. Eksempelvis er MVJ-foreanstaltningen ”Nedsættelse af kvælstoftilførslen” (til max. 60% af normen) alene målrettet en reduktion af kvælstofudvaskningen og således miljørettet, mens plejeforeanstaltninger til bevarelse af en given naturtilstand primært er af naturinteresse. Under foreanstaltningen ”Miljøvenlig drift af græsarealer” sker der omlægning af agerjord til permanent græs, og der sættes begrænsninger for tilførslen af kvælstof og et forbud mod brug af sprøjtemidler. Denne foreanstaltning tjener altså både naturhensyn og miljøhensyn.

Den store tilgang af nye MVJ-arealer i 2004 må samlet set forventes at medføre en nedgang i udvaskningen af kvælstof og pesticider til miljøet, idet det samlede areal omfattet af et MVJ-tilsagn stiger ca. 24.000 hektar til godt 115.000 hektar.

På arealer, hvor der for første gang ansøges om MVJ-tilskud, og hvortil der gives et afslag, vil udvaskningen hverken forøges eller reduceres, da reguleringen af kvælstof- og pesticidforbruget vil være uændret på det pågældende areal.

På arealer, som indtil i år har været omfattet af et MVJ-tilsagn, og hvor der ikke er mulighed for gentegning, vil kvælstof- og pesticidforbruget sandsynligvis stige til det niveau, som er tilladt for arealer uden for MVJ-ordningen. Min beslutning om gennem en ekstra ansøgningsrunde at sikre midler til gentegning af de godt 4.000 hektar græsaftaler, der udløb i år, har dog taget fat om det væsentligste problem i denne forbindelse.

Under MVJ-foreanstaltningerne ”Udlæg af rajgræs i korn m.v.” og ”Nedsættelse af kvælstoftilførslen” udløber aftalerne for henholdsvis 1.225 hektar og 758 hektar den 1. september 2004. Det forventes, at knapt ¼ heraf får tilsagn om gentegning for en ny periode, idet de indgår under 1. prioriteten, der får tilsagn i år. På de andre ¾ af disse arealer vil kvælstofudvaskningen sandsynligvis stige, idet de ikke får tilsagn på en evt. ansøgning om gentegning. I slutevalueringen af Vandmiljøplan II angives effekten af ”Nedsættelse af kvælstoftilførslen” til en reduktion i udvaskningen på 16 kg N pr. hektar pr. år. Effekten af ”Udlæg af rajgræs” er ikke beregnet, men det nævnes i evalueringen, at der er en generel reduktion af udvaskningen for udlæg af efterafgrøder på 25 kg N pr. hektar pr. år.

Under MVJ-foreanstaltningerne ”Dyrkning uden brug af plantebeskyttelsesmidler” og ”Sprøjtefrie randzoner” udløber aftalerne for i alt 389 hektar. Der forventes at knapt ¼ heraf får MVJ-tilsagn for en ny periode, idet de indgår under 1. prioriteten, der får tilsagn i år. På de andre ¾ af disse arealer kan der opstå en stigning i pesticidudvaskningen. Der er imidlertid ikke udarbejdet kvantitative analyser over dette emne, og det er

derfor ikke muligt at kvantificere virkningen.

På de arealer, hvor der er givet afslag på en fornyelse af MVJ-tilsagnet, vil der således med tiden kunne forekomme en mindre stigning i udvaskningen af kvælstof og pesticider til et niveau svarende til niveauet for "almindelig" landbrugsjord.

Men med prioriteringen af MVJ-midlerne i årets ansøgningsrunde til primært Natura 2000-arealer i kombination med den nævnte væsentlige udvidelse af det samlede areal omfattet af et MVJ-tilsagn må der samlet set forventes en væsentlig yderligere reduktion af udvaskningen af nitrat og pesticider.

Hans Chr. Schmidt

/ Mikkel Stage Ibsen